

SIMON SZABOLCS

Univerzita J. Selyeho Pedagogická fakulta (János Selye University, Komarno, Slovakia)

## NYELVI VÁLTOZÓK A SZLOVÁKIAI MAGYAR ÍROTT NYELVVÁLTOZATOKBAN

A tervezett előadás egy változásvizsgálat eredményeiről számol be. A felmérés tárgya a magyar nyelv szlovákiai változatában előforduló kontaktusváltozók vizsgálata. Az előadás alapját jelentő kutatás célja annak a felmérése, hogy a szlovákiai magyar nyelv írott változataiban, például a sajtó nyelvében is előforduló kontaktusváltozatoknak milyen státuszuk van a szlovákiai magyar értelmiségi beszélőközösség körében. A vizsgált kontaktusváltozatok státuszáról több mint másfél évtizeddel ezelőtt már készült felmérés; eredménye épp az Élőnyelvi Konferencia egyik tanulmánykötetében jelent meg először (Nyelvi változók a szlovákiai magyar sajtóban. Sándor Klára (szerk.), Nyelvi változó – nyelvi változás. A 9. Élőnyelvi Konferencia (Szeged, 1996. augusztus 22–24.) előadásai. Szeged: JGYTF Kiadó. 1998: 123–139).

Jelen kutatásban egyrészt megállapítjuk a vizsgált változók státuszát: elfogadottságuk, ill. elutasítottságuk mértékét a standard szempontjából az értelmiségi adatközlők körében, másrészt a kapott adatokat összevetjük a korábbi hasonló felmérés adataival. Ekképpen képet kapunk az időközben bekövetkezett esetleges változásokról.

Felmérésünk kérdőíves módszerrel történik. Kiinduló hipotézisünk az, hogy a vizsgált változatok megítélése az adatközlő részéről nem sokban változott az eltelt időben, csupán néhány esetben lehet szó arról hogy az „ambivalens“, azaz hozzávetőlegesen egyenlő arányban elfogadott, illetve elutasított szavak csoportjából egy-egy szó átkerült az elutasított vagy az elfogadott szavak csoportjába. E mozgás tekintetében – elvárásunk szerint – több lesz az elutasított, mint az elfogadott szó. Mindez vélhetően azzal magyarázható, hogy az elmúlt másfél évtizedben folyamatosan meglévő, sőt az anyaországgal intenzívebbé váló nyelvi kapcsolat és a világháló következtében az értelmiségi adatközlőkben jobban tudatosodott a nyelvi formák használati köre.